

# Miljøkonsekvensrapport

## Miljøgodkendelse efter § 16a

### Slagtesvineproduktion, IE-husdyrbrug



Ansøgningskema: 208.790

FM Sofiendal ApS

Freerslev Overdrevsvej 2A, 4690 Haslev

Indsendt maj, rettet februar

**Udarbejdet af:**

Miljøfaglig Chef Nina Gamby

Gråkjær A/S, Fabersvej 15, 7500 Holstebro. Tlf:96 13 55 55

Mail: [ng@graakjaer.dk](mailto:ng@graakjaer.dk). Mobil: 24 85 73 56



# INDHOLD

---

1.1	Oplysninger m.v. til miljøkonsekvensrapport.....	4
1.2	Ikke teknisk resumé .....	5
1.3	Oplysninger om ansøger og Ejerforhold .....	7
1.3.1	Andre husdyrbrug.....	7
1.4	Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte .....	9
1.4.1	Indretning, drift og produktionsareal.....	9
1.5	Lokalisering og beliggenhed .....	13
1.5.1	Faste afstandskrav.....	16
1.5.2	Kort over Fredninger og beskyttelseslinjer.....	17
1.6	Foranstaltninger til begrænsning af det ansøgtes virkning på miljøet.....	17
1.6.1	Ammoniakemission .....	18
1.6.2	Ammoniakdeposition til naturområder.....	18
1.6.1	Kategori 1-natur .....	18
1.6.2	Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter .....	26
1.6.3	Lugtgeneafstande og lugtemission .....	31
1.7	Øvrige emissioner og genebegrænsende foranstaltninger .....	35
1.7.1	Støj.....	35
1.7.2	Lys i staldene og udendørslys.....	35
1.7.3	Fluer og skadedyr .....	36
1.7.4	Støv fra stalde og foder.....	36
1.7.5	Rengøring .....	36
1.7.6	Spildevand og vandforbrug .....	36
1.7.7	Energiforbrug og ventilation .....	36
1.7.8	opbevaringskapacitet og gyllehåndtering.....	37
1.7.9	Affald og kemikalier.....	37
1.7.10	transporter til og fra ejendommen .....	38
1.8	Egenkontrol og dokumentation .....	39
1.8.1	Dokumentation: .....	40
1.9	BAT-emissionsniveau, Ammoniak .....	41
1.9.1	Teknologier og til- og fravalg af teknologi .....	42
1.9.2	BAT daglig drift.....	43
1.9.3	BAT Fodring .....	43
1.9.4	BAT Opbevaring af husdyrgødning.....	43
1.10	Forebyggelse af uheld.....	45
1.10.2	Management.....	46

1.10.3	Beredskabsplan .....	46
1.10.4	Redegørelse for uheld.....	46
1.10.5	Uheld med gylle .....	47
1.10.6	Døde dyr .....	47
1.10.7	Strømsvigt.....	47
1.10.8	Brand.....	47
1.11	Husdyrbrugets ophør .....	48
1.12	Generelle virkninger .....	49
1.12.1	Grænseoverskridende virkninger på Miljøet .....	49
1.12.2	Befolkningen og menneskers sundhed.....	49
1.12.3	Biologisk mangfoldighed i forhold til kategori 1– og 2-natur samt bilag IV-arter 49	
1.12.4	Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.....	49
1.12.5	Materielle goder, kulturarv og landskabet .....	49

## 1.1 OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Miljøkonsekvensrapporten skal udover eller med udgangspunkt i oplysningerne i pkt. B mindst omfatte følgende oplysninger:

- ❖ En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om:
  - det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
  - det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
  - det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
  - den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- ❖ Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
- ❖ Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten

Det er ansøgers vurdering, at dette tekstbilag indeholder alle oplysninger, som bør indeholdes i en miljøkonsekvensrapport.

## 1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

### Kort beskrivelse af tidligere godkendelser og nuværende ansøgning

Der er tidligere meddelt miljøgodkendelse på ejendommen efter Husdyrloven, dog ikke efter husdyrloven af 1. august 2017. Der er en eks. sl.svineproduktion i dag. Staldene er indrettet med 25 pct. fast gulv.

Der ansøges udelukkende om at få det godkendt efter den nye Husdyrlov, der foretages ingen produktions- eller bygningsmæssige ændringer.

Bregentved Gods har en eksisterende miljøgodkendelse til en produktion på 30.000 stk. slagtesvin, 32-115 kg, svarende til 875,7 DE på godkendelsestidspunktet.

Turebylille er en avlsgård under Bregentved Gods. Denne ansøgning omfatter et produktionsareal på 6.50 m<sup>2</sup>.

### Ammoniak og lugt

Der er i staldanlægget anvendt forsuring med tilhørende SmellFighter til reduktion af ammoniakafdamningen og lugt. Derudover er der valgt delvist spaltegulv med lav ammoniakafdamning og overdækning af alle gyllebeholdere. Forsuring reducerer ammoniakafdamningen fra det samlede staldanlæg med 64 %. Derved er de vejledende BAT-emissionsgrænseværdier overholdt.

Afstand til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone er overholdt ved hjælp af lugtreducerende teknologi, SmellFighter, med en effekt på 51 %.

### Støj, støv og transport

Det vurderes, at der ikke vil være væsentlige støjgener i forbindelse med driften, der ikke sker nogle ændringer. I sæsonen er der drift af korntørreri i forbindelse med udendørs kornsilos. Af andre støjkilder er der primært tale om ventilationsanlægget på stalden samt transportere, idet øvrig foderhåndtering sker indendørs. Moderne ventilationsanlæg er meget støjsvage, og der forventes ikke væsentlige gener for de omboende i lighed med i dag.

Transport til og fra anlægget vil ske via eksisterende markvej fra/til Freerslev Overdrevsvej og derfra videre til Terslev Skolevej. Transport igennem tæt bebyggelse forekommer ikke. Der vil til slagtesvineproduktionen samlet set være ca. 1.075 transportere pr. år, hvilket svarer til produktionens størrelse. Transporter foregår primært inden for normal arbejdstid, dog kan afhentning af slagtesvin til slagteri ske i perioden kl. 02.00-07.00, og i høstperioden vil transportere med korn kunne forekomme hele døgnet.

I forbindelse med indblæsning af korn i silos vil der i en kort periode omkring høst være støv herfra. Resten af tiden foregår korn/foder håndteringen indendørs i lukkede rørsystemer.

### Opsummering

Alt i alt vurderes det, at det ansøgte projekt ikke at give anledning til væsentlige gener for de omboende eller den omkringliggende natur.

Alle lovgivningens miljøkrav vedrørende ammoniak og lugt samt anvendelse af BAT (Bedst Tilgængelige Teknik) er overholdt i projektet via de forskellige miljømæssige tiltag.

Nærværende tekstbilag er beskrevet med udgangspunkt i de oplysningskrav der fremgår af bilag 1 i *Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug*. Ønskes der yderligere oplysninger kan de indhentes ved sagsbehandlingen af sagen.

## **Ændringer i produktionsomfang, stalde og husdyrgødningslagre**

Ingen.

### **Beliggenhed**

Ca. 2 km sydvest for Sofiendal ligger Haslev som nærmeste byzone og tætbefolkede område. Haslev og Sofiendal er adskilt af Haslev Orned, som er en større skov der afgrænser Haslev mod nordøst og nord. Sammen med Sofiendal Hestehave udgør Haslev Orned Sofiendals sydøstlige og sydvestlige afgrænsning.

Sofiendal ligger på hjørnet mellem Freerslev Overdrevsvej og Terslev Skolevej, hvoraf sidstnævnte forbinder Sofiendal med Køgevej, som fører videre ud til Sydmotorvejen, ca. 5 km øst for Sofiendal.

Umiddelbart syd for Sofiendal løber jernbanen, Lille Syd ca. 2-3 meter over terræn.

Ejendommen er beliggende udenfor beskyttelseslinjer.

### **Produktionens påvirkning af omgivelserne**

#### **Lugtemission**

Lugtgenerne fra udvidelsen af husdyrbruget forventes ikke at genere omkringboende, da lugtgeneafstande overholdes. Beregningerne fremgår af Husdyrgodkendelse.dk. Der anvendt forsuring med smellfighter til reduktion af lugtgenerne.

#### **Samlet ammoniakemission, BAT emissionsniveau og ammoniakdeposition på naturområder**

Den samlede ammoniakemission fra husdyrbrugets er på i alt 4.499 kg N. BAT emissionsniveauet er opfyldt.

Alle afskæringskriterier til kategori 1, 2 og 3 natur er overholdt.

Der findes ingen arealer med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug, indenfor en afstand af 1 km fra anlægget.

Der er en §3 mose nordøst for anlægget, der har en merbelastning på 1,1 kg N pr. ha.

### **Anvendelse af Bedst Anvendelig Teknik**

Der er anvendt BAT indenfor følgende områder: Energi, vand, management, foder, staldindretning og opbevaring af husdyrgødning, miljøteknologi.

### **Alternative løsninger og 0-alternativ**

Alternative løsninger har været diskuteret, men det vurderes, at det ansøgte projekt tager hensyn til naboer og omgivende natur og miljø og opfylder kravene til en effektiv husdyrproduktion.

0-alternativet beskriver forholdene, hvis godkendelsen ikke meddeles. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende miljøgodkendelse, indtil produktionsapparatet er slidt ned.

## 1.3 OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

### 1. Husdyrbruget

CVR-nummer for husdyrbruget

37627992 

Navn på husdyrbruget \*

FM Sofiedal ApS

Beliggenhedsadresse \*


Freerslev Over-drevsvej 2A

Postnummer \*

4690

By \*

Haslev

Husdyrbrugets ejendomsnummer \* 

3200002980

Kommunenavn: Faxe

Matrikel: 38b - Freerslev By, Freerslev


Matrikel: 2a - Sofiedal Hgd., Freerslev

Matrikel: 1a - Sofiedal Hgd., Terslev

Matrikel: 1x - Sofiedal Hgd., Terslev

CHR-numre

• 125422 

Økologisk husdyrbrug 

### 2. Ansøger

Ansøgers navn \*

K/S Bregentved

Ansøgeradresse \*

Koldinghus Allé 1 Bregentved 4690 Haslev

Postnummer \*


4690

By \*

haslev

Telefonnummer \*

40450938

E-mailadresse *(En valid email er påkrævet for ansøger og/eller repræsentant)* 

ar@bregentved.dk

Ovenstående e-mailadresse skal modtage meddelelser om statusændringer vedrørende dette skema.

### 4. Repræsentant (konsulent)

CVR-nummer for repræsentant (konsulent)

39601966 

Virksomhedsnavn

Gråkjær Landbrug A/S

Virksomhedsadresse

Fabersvej 15

Postnummer

7500

By


holstebro

Navn på repræsentant (konsulent)

Nina Gamby

Telefonnummer

24857356

E-mailadresse *(En valid email er påkrævet for ansøger og/eller repræsentant)* 

ng@graakjaer.dk

Ovenstående e-mailadresse skal modtage meddelelser om statusændringer vedrører

### 1.3.1 ANDRE HUSDYRBRUG

Husdyrbruget er ikke teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.





## 1.4 OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

### 1.4.1 INDRETNING, DRIFT OG PRODUKTIONSAREAL

Produktionsarealet er uændret i nudrift, ansøgt drift. Der foretages ingen ændringer sker i det eksisterende staldanlæg, det er udelukkende en ansøgning om at lægge produktionen over i det nye husdyrgodkendelse.dk.

Der er samlet set et produktionsareal på 6.050 m<sup>2</sup>. De eksisterende stalde er etableret med 25 pct. fast gulv.

Fordelingen af produktionsarealer, staldsystemer og dyretype er som følger:

### 2. Overblik over stalde og produktioner

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m <sup>2</sup> )	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produkt
<b>Ansøgt drift</b>						
Stald 1	3324	Mekanisk ventilation	6 m	(#130238) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	2800
Stald 2	3324	Mekanisk ventilation	6 m	(#130239) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	2800
Stald 3	473	Mekanisk ventilation	6 m	(#130240) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	450
<b>Sum</b>						<b>6050</b>
<b>Nudrift</b>						
Stald 1	3324	Mekanisk ventilation	6 m	(#134575) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	2800
Stald 2	3324	Mekanisk ventilation	6 m	(#134576) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	2800
Stald 3	473	Mekanisk ventilation	6 m	(#134577) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	450
<b>Sum</b>						<b>6050</b>
8 års drift - Ingen data						



## Situationsplan



Slagtesvinene vil i staldanlægget gå på delvis spaltegulv, med 25-49 % fast gulv.

Bygningerne er ca. 9.200 m<sup>2</sup>, 7,5 m høj og med en taghældning på ca. 15 grader. I husdyrgodkendelse.dk er der angivet et produktionsareal på 6.050 m<sup>2</sup>. Staldene er opført i grå betonelementer og med fibercementtag i grå (B9). Foderladen er ca. 12 m høj med en taghældning på ca. 30 grader.

Indlevering af smågrise sker i tilknytning til foderlade, mens udlevering vil finde sted på modsatte side i forbindelse med sektionen i midten af anlægget.

Der er afløb fra alle stalde til gyllebeholderen.

### Ventilationssystem.

Oplysning om ventilationsanlæg, herunder type, kapacitet, antal afkast, afkastenes placering og afksthøjde:

Stald nr.	Type (over-, under-,	Kapacitet [m <sup>3</sup> /h]	Antal pr. sektion	Placering afkast	Afkast-højde	Lufthastighed i
-----------	----------------------	-------------------------------	-------------------	------------------	--------------	-----------------

	ligetryk, diffust)				[m]	afkast [ m/s]
ST-216886/ Slagtesvin	Combidiffus	60.000	4	tagflade	1	14

Tabel Ventilationsoversigt.

#### Lager til husdyrgødning

Lager	Kapacitet (m <sup>3</sup> )	Overdækning
Gyllebeholder I	4.000 m <sup>3</sup>	Overdækning
Gyllebeholder II	4.000 m <sup>3</sup>	Overdækning
Beholder Køgevej 43	4.000 m <sup>3</sup>	Overdækning
Fortank	50 m <sup>3</sup>	
Plads til fiberfraktion	Container eller støbt plads	Overdækning
Samlet kapacitet	<b>12.050 m<sup>3</sup></b>	

Tabel : Lageroversigt.

Der er 2 stk. opbevaringslagre på ejendommen på hver 4.000 m<sup>3</sup>. Dertil kommer gyllekanalerne på 1.000 m<sup>3</sup> og en fortank på 50 m<sup>3</sup>. Højden på beholderne inkl. overdækning er ca. 9 m. derudover anvendes den ene beholder på Køgevej 43. De to beholdere på Køgevej 43, er medtaget i ansøgningen på Langesnage.

Der er fast overdækning på de to gyllebeholdere i form af teltdug, hvilket reducerer ammoniakfordampningen og den samlede lugtpåvirkning fra ejendommen.

#### Foderopbevaring og anlæg.

Der er et siloanlæg bestående af 4 stk. siloer i forbindelse med foderlade. Siloerne har en højde på ca. 12,4 m og en diameter på 15 m.

#### Rengøring

Al rengøringsvand ledes til gyllebeholder og udbringes med husdyrgødningen.

Det vurderes, at anlæg og opbevaringsanlæg lever op til de gældende miljøregler, og er indrettet og drives hensigtsmæssigt i forhold til miljø og omgivelser med de stillede vilkår.

## 1.5 LOKALISERING OG BELIGGENHED

Ca. 2 km sydvest for Sofiendal ligger Haslev som nærmeste byzone og tætbefolkede område. Haslev og Sofiendal er adskilt af Haslev Orned, som er en større skov der afgrænser Haslev mod nordøst og nord. Sammen med Sofiendal Hestehave udgør Haslev Orned Sofiendals sydøstlige og sydvestlige afgrænsning.

Sofiendal ligger på hjørnet mellem Freerslev Overdrevsvej og Terslev Skolevej, hvoraf sidstnævnte forbinder Sofiendal med Køgevej, som fører videre ud til Sydmotorvejen, ca. 5 km øst for Sofiendal.

Umiddelbart syd for Sofiendal løber jernbanen, Lille Syd ca. 2-3 meter over terræn.

Ejendommen er beliggende udenfor beskyttelseslinjer.

*Kort med placering af stalde:*



### Landskabskarakter

Sofiendal er en gammel Ladegård til Bregentved Gods og ligger i Faxe Kommunes landskabskarakteranalyse i 'Terslev landbrugsland med randmoræne':

”Landskabet er sammensat af flere naturgeografiske elementer såsom randmoræne, små partier med hedeslette (ekstramarginale aflejringer) og bundmoræne (moræneler). Det giver generelt et jævnt bølget landskab, med randmorænen som det eneste markante bakkedrag. Også arealanvendelsen er sammensat og varierer i forhold til andelen af skov, åbne marker og bebyggelsesgrad. Der er tale om et åbent til transparent landbrugsland med en del skovpartier i den østlige og sydlige del. De fleste af skovene er gamle og afgrænset af diger, ligesom flere af marklodderne. Der findes en del spredt bebyggelse samt blokudskiftede gårde i den vestlige del. I områdets centrale del findes tætliggende husmandssteder samt de store og historiske landejendomme Sofiendal og Storgården”.

Området omkring Sofiendal er i modsætning til resten af karakterområdet fladt. Skalaen omkring det herregårdsprægede landskab omkring Sofiendal er stor, i kraft af de lige vejstrækninger og store markflader, hvor bebyggelsen er sparsom. Det historiske landskab kan ifølge landskabsanalysen vedligeholdes ved at sikre, at jorden fortsat anvendes til landbrugsmæssig drift. Samtidig skal den karakteriserende hegnsbeplantning på diger langs vejene, der fører ind til Sofiendal, bevares. På grund af hegnbeplantningerne langs vejene, er indsynet til Sofiendal og de tilhørende store markarealer begrænset.

Handlinger og initiativer, der kan understøtte vedligeholdelse af landskabskarakteren er bl.a. at:

- placere eventuelle nye landbrugsbygninger i sammenhæng med de eksisterende bygninger ved Sofiendal,
- sikre, at træerækker og karakteristisk hegnsbeplantning langs vejene bevares.

Landbrugsbygninger som siloer mv. vil ikke ændre landskabets karakter.

## **Planmæssige forhold**

### **Faxe Kommuneplan 2013**

Området ligger i Særligt værdifuldt landbrugsområde (SVL-område). I disse områder vil kommunen i særlig grad varetage de landbrugsmæssige interesser ved planlægning og enkelt-sagsbehandling. Landbrugsjorden er i store områder noget af landets bedste, og indledningsvist skal det understreges, at store dele af kommunens areal kan anvendes til jordbrug, landbrug og skovbrug.

I kommuneplanens retningslinjer står bl.a. følgende:

- Kommunen skal sikre sig, at der ved udvidelser og nyetableringer af husdyrbrug er truffet de nødvendige foranstaltninger fra ansøgers side til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. De nærmere regler, herunder hvilke hensyn, der konkret kan tages til omgivelserne, er fastlagt i husdyrlovgivningen.
- Ved opførelse af ny bebyggelse på et husdyrbrug uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer og opførelse af ny bebyggelse, der ikke er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom, skal kommunen sikre sig, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes. For byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt, og som opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, skal kommunen vurdere beliggenheden og udformningen af det ansøgte.

Nye driftsbygninger skal som hovedregel opføres i tilknytning til eksisterende bygninger på en landbrugsejendom. Når en driftsbygning af forskellige årsager ikke kan placeres i direkte

tilknytning til ejendommen, kan der findes en fritliggende placering. Kommunen skal godkende placering og udformning, så landskab, natur og miljø påvirkes mindst muligt.

### 1.5.1 FASTE AFSTANDSKRAV

Anlæggets placering i forhold til de generelle afstandskrav fremgår af tabel 1.

	Krav	Afstand	Beskrivelse
Byzone	300 m	Ca. 1.880 m	Haslev by
Samlet bebyggelse	300 m	Ca. 1.880 m	Haslev by
Nabo beboelse	50 m	Ca. 807 m	Freerslev Overdrevsvej 1, 4690 Haslev
Kirke		Ca. 2,7 km	Freerslev Kirke, Freerslev Annex 1, 4690 Haslev
Zonestatus			Landzone
Fredninger		Ca. 2,4 km	Kirkefredninger, sydøst for ejendom
Beskyttede naturtyper jf. § 7	300 m	Ca. 1.250 m	Hede/overdrev syd for ejendom
§ 3-områder		Ca. 214 m	Sø syd for ejendom
Ammoniak følsom skov		Ca. 460 m	
Natura 2000		Ca. 3,6 km	EF-Fuglebeskyttelsesområde Søer ved Bregetved og Gisselfeld
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	>25 m	
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	>50 m	
Vandløb – herunder dræn	15 m	>15 m	
Søer	15 m	Ca. 214 m	Sø syd for ejendom
Offentlig vej	15 m	15 m	
Privat vej	15 m	>15 m	
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>25 m	
Beboelse på samme ejendom	15 m	>15 m	
Naboskel	30 m	>30 m	
Kirkebyggelinie	300 m	>300 m	
Sø- og åbeskyttelseslinie	150 m	>150 m	



Skovbyggelinie	300 m	Ca. 180 m	Driftsbygninger der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervet er ikke omfattet af forbuddet
Strandbeskyttelseslinie	300 m	>300 m	
Fortidsminder		Ca. 1,8 km	Langhøj. Stenalder. Frednr. 36271

TABEL 1: GENERELLE AFSTANDSKRAV - JF. §§ 6 OG 8 I HUSDYRGODKENDELSESLOVEN - SAMT KONKRETE AFSTANDE FRA HUSDYRPRODUKTIONSANLÆG.

Ejendommen overholder de generelle afstandskrav.

## 1.5.2 KORT OVER FREDNINGER OG BESKYTTELSESLINJER



## 1.6 FORANSTALTNINGER TIL BEGRÆNSNING AF DET ANSØGTES VIRKING PÅ MILJØET

## 1.6.1 AMMONIAKEMISSION

Emissionen af ammoniak er beregnet via [www.husdyrgodkendelse.dk](http://www.husdyrgodkendelse.dk):

### 4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH <sub>3</sub> -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH <sub>3</sub> -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH <sub>3</sub> -N/år)
Ansøgt drift	4138,2	361,3	4499,5
Nudrift	4138,2	361,3	4499,5
8 års-drift	0,0	0,0	0,0

Gyllen behandles i et forsøringsanlæg til reduktion af ammoniak.

Gyllen ud- og indsluses fra kanalsystemet, og behandles med svovlsyre i en udendørs underjordisk betontank. Teknikken og kravene til forsøring er beskrevet i teknologibladet "Svovlsyrebehandling af gylle, rev. 23-05-2011". Tilsætning af syre til gylle bevirker, at gyllens pH-værdi falder, hvorved gyllens indhold af ammoniak-kvælstof i stigende omfang omdannes til ammonium (NH<sub>4</sub><sup>+</sup>), der ikke fordamper. Ved tilsætning af 4-6 kg koncentreret svovlsyre (H<sub>2</sub>SO<sub>4</sub>) pr. 1.000 kg svinegylle sænkes gyllens pH-værdi til mellem pH 5,5 og 6,0.

## 1.6.2 AMMONIAKDEPOSITION TIL NATUROMRÅDER

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrudvidelse vil der normalt ske en øget fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden, og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder. Dermed kan der være risiko for negativ påvirkning af væsentlige naturværdier.

Der kan endvidere foreligge arealfredninger i eller nær ved den ansøgte anlæg, hvor det skal vurderes, om fredningsbestemmelserne bliver overholdt, hvis der sker en væsentlig negativ påvirkning med ammoniak af området.

Ifølge DMU's seneste opgørelse fra 2009<sup>1</sup> er baggrundsbelastningen med ammoniak i Faxe Kommune 13,2 kg N/ha/år.

### 1.6.1 KATEGORI 1-NATUR

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinte eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklitter af kalkfattige

---

<sup>1</sup> DMU. Deposition af N komponenter 2009 – kommuner. [http://www2.dmu.dk/1\\_viden/2\\_Miljoe-tilstand/3\\_luft/4\\_spredningsmodeller/5\\_Depositionsberegninger/depositionables.asp?period=2009&water=kommuner&Select=Vis+tabel](http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Miljoe-tilstand/3_luft/4_spredningsmodeller/5_Depositionsberegninger/depositionables.asp?period=2009&water=kommuner&Select=Vis+tabel)

bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantесamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev inden for Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

### **Kategori 1 naturområde:**

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantесamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev inden for Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal ([www.arealinformation.dk](http://www.arealinformation.dk)), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

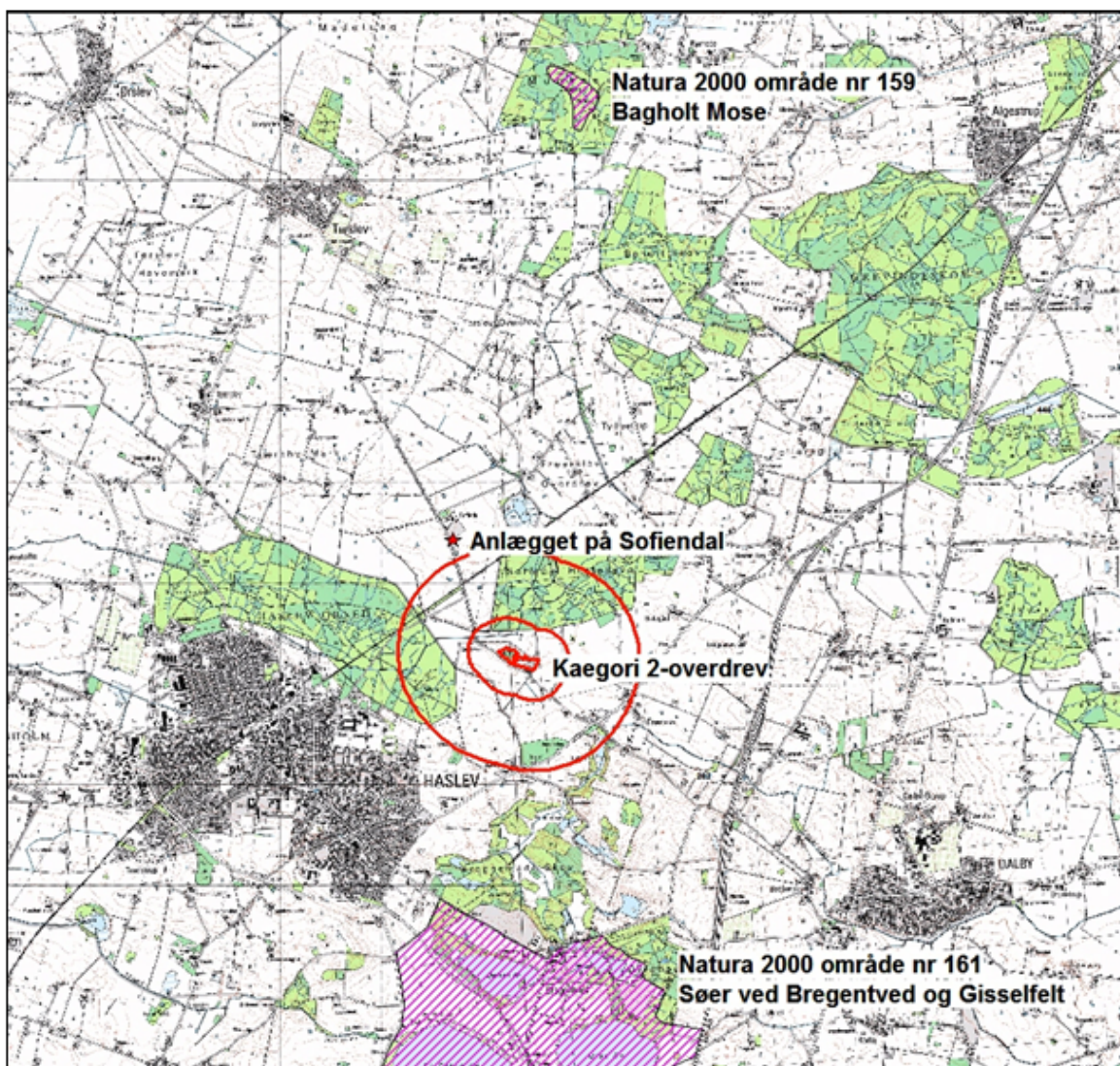
For kategori 1-natur gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom ud over ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE inden for 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE inden for 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE inden for 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE inden for 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

Den nærmeste kategori 1-natur er kvælstoffølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-område 159 Bagholt Mose. Her findes der i en afstand af ca. 4,2 km nord-nordøst for anlægget kortlagt hængesæk (typekode 7140) og skovbevokset tørvemose (91D0).



Totaldepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år på den kortlagte forekomster af nævnte naturtyper.

Totaldepositionen ligger dermed under Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau på henholdsvis 0,2, 0,4 og 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet af andre husdyrbrug i nærheden. På jordbrugsanalyser.dk<sup>2</sup> ses et enkelt husdyrbrug over 15 DE (kvægbrug på 16,7 DE) inden for 1.000 meter. Kravet til totaldepositionen fra anlægget er dog ved den beregnede totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år overholdt. Da det er under 0,2 kg N/ha/år, skal der ikke vurderes på kumulation med nærliggende husdyrbrug. Det vurderes derfor, at udvidelsen ikke indebærer nogen risiko for en væsentlig negativ påvirkning af kategori 1-natur (habitatområdet eller dets udpegningsgrundlag).

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes

<sup>2</sup> <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også Ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 Ramsar-områder i Danmark.

Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 161, Søer ved Bregentved og Gisselfeld. Det ligger 3,7 km syd for anlægget på Sofiendal (se figur 3). Desuden ligger som nævnt det lille Natura 2000-område nr. 159, Bagholt Mose, ca. 4,2 km nord for anlægget.

De nærmeste Natura 2000-områder er kort beskrevet nedenfor og udpegningsgrundlagene ses i Natura 2000-basisanalyserne /15,17/.

Natura 2000-område	Habitatområde	Fuglebeskyttelsesområde
159, Bagholt Mose	H140	intet
161, Søer ved Bregentved og Gisselfeld	H142	F101

Tabel 10. Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder.

Bagholt Mose: det lille Natura 2000-område på 13,6 ha udgøres af den fredede Bagholt Mose beliggende i Munkeskov ved Haslev. Mosen har oprindeligt været en tørvedannende mose, men efter tidligere tiders tørvegravning fremstår den i dag som en mosaik af forskellige mosetyper og er levested for en række sjældne planter og dyr. En stor del af mosen udgøres af skovbevokset tørvemose og ellesump, men det er i den arealmæssigt beskedne, lysåbne del, at de største naturværdier findes. Da den tidligere tørvegravning stedvist har blotlagt kalkholdige lag, vokser her planter karakteristiske fra forskellige naturtyper tæt sammen. Den sjældne liden kæruld vokser her i stort antal sammen med bl.a. orkidéer som mygblomst, plettet gøgeurt og hjertelæbe. Mosen er også en vigtig lokalitet for en række sjældne arter af mosser, og kær-gittermos (*Cinclidium stygium*) har sit eneste voksested udenfor Jylland her. Arten kendes i alt fra 4 lokaliteter i landet.

Den skovbevoksede del af Bagholt Mose består overvejende af bevoksninger af rød-el eller dunbirk iblandet tørst, almindelig røn, rødgran og gråpil /15/.

Søerne ved Bregentved og Gisselfeld: Natura 2000-området har et areal på i alt 597 ha fordelt på 5 søer og deres næropland, som hovedsageligt består af landbrugsland og lidt skov. Søerne ligger i et højtliggende moræneområde på hver sin side af et vandskel. Ejlemade sø, Ulse sø og småsøerne omkring Bregentved Gods afvander til Tryggevejle Å, mens Sørtorup Sø og Nielstrup Sø afvander til Susåen. Ulse Sø og Sørtorup Sø er dybe kildefødte søer opstået som dødishuller, mens Ejlemade og Nielstrup søer er lavvandede med middeldybder på ca. 1 m. Søerne er meget fuglerige og udgør vigtige raste- og yngleområder /17/.

Som konsekvens af afstanden mellem anlægget på Sofiendal og Natura 2000-områderne er der ikke nogen målbar deposition på naturtyper eller arter inden for beskyttelsesområderne.

### Vurdering

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1.

Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jfr. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Da der ikke er nogen deposition indenfor Natura 2000-områderne, vil der ikke ske nogen væsentlig negativ påvirkning af naturtyper og arter for beskyttelsesområderne.

Samtidigt vurderes det, at etablering af svinebruget ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra anlægget udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen.

Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket af nogen deposition af kvælstof, der hidrører fra anlægget.

## Kategori 2 naturområde:



For højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som ligger udenfor internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 2-natur) er beskyttelsesniveauet en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha år. Totaldepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,2 kg N/ha år i for det nærmeste område.

Den nærmeste kategori 2-natur er et overdrev mellem Haslev Orned og Sofiendal Hestehave ca. 1,3 km syd-sydøst for anlægget. Overdrevet er udviklet i og omkring en tidligere grusgrav og rummer værdifuld kalkoverdrevsvegetation. Store del af overdrevet kan betegnes som habitatnaturtype "Kalkoverdrev" (typekode 6210).

Totaldepositionen på overdrevet er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Det vurderes, at afsætning af ammoniak fra produktionen på Sofiendal, Freeslev Overdrevsvej til § 7-området ikke indebærer nogen risiko for en negativ påvirkning på grund af den store afstand til området.

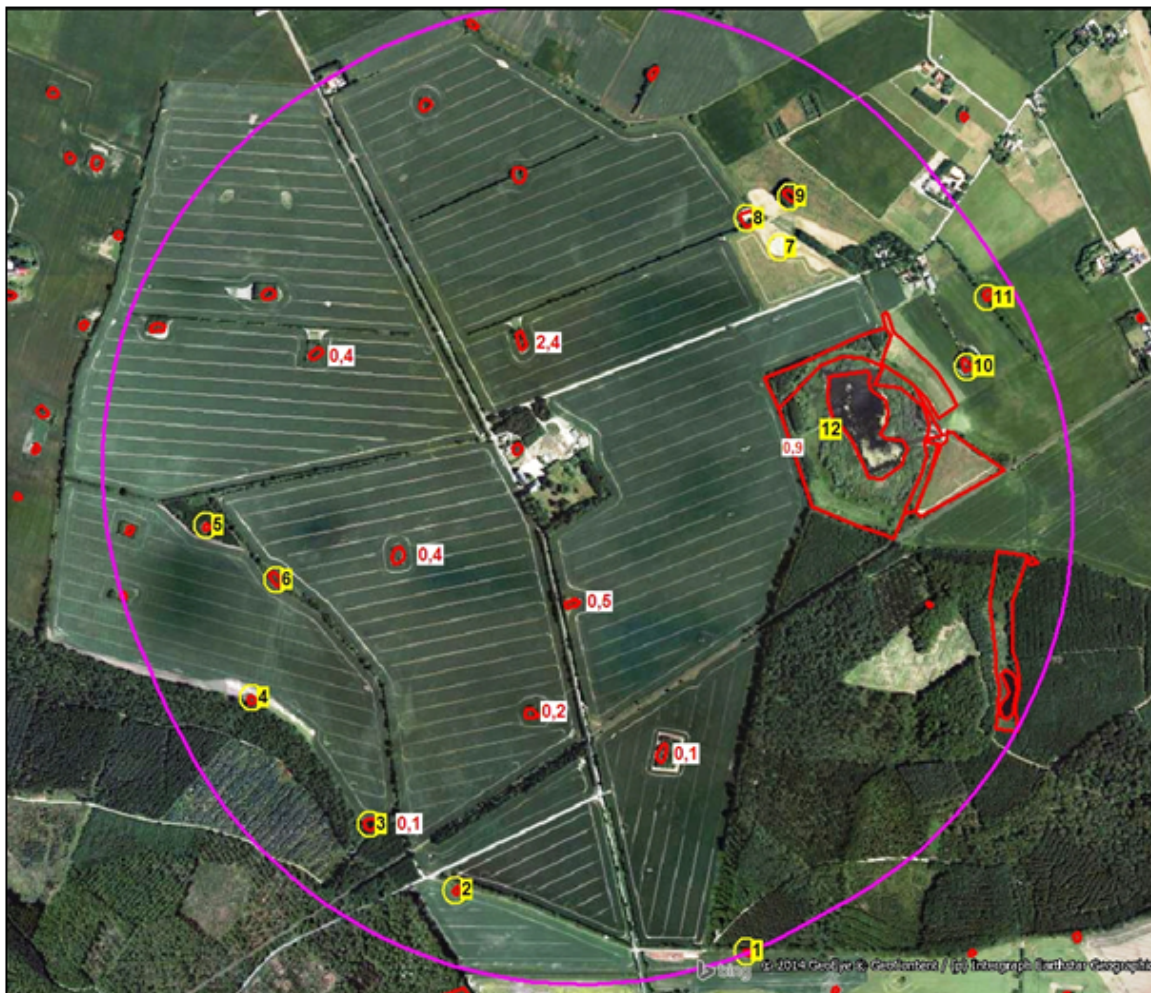
## Kategori 3 naturområde:

For heder, og overdrev samt moser og ammoniakfølsomme skove uden for internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 3-natur) er beskyttelsesniveauet en merdeposition på 1,0 kg N/ha år. Sidstnævnte beskyttelsesniveau kan dog ud fra en konkret vurdering fastsættes højere. Merdepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år i det nærmest beliggende §3 natur i kategori 3 natur.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove, og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.



Nærmeste kategori 3-natur et værdifuldt moseareal omgivende en større sø stik øst for anlægget. Mosearealet er beliggende mellem 550-890 meter fra anlægget og rummer generelt artsrig vegetation, der stedvist er kalkpåvirket og med forekomst af veludviklede habitatnaturtype rigkær (7230) og tidvis våd eng på kalk (6410) med bl.a. den regionalt meget sjældne Engblomme, der er regionalt rødlistet.

Depositionen på den nærmeste del af naturområdet er beregnet til 1,1 kg N/ha/år.

Nærmeste skove, der er kvælstoffølsomme er nordbrynet af Haslev Orned og Sofiendal Hestehave beliggende hhv. 800 meter syd og 570 meter øst for anlægget.

Sofiendal Hestehave rummer nåletræskulturer, bøge- og egebevoksninger. Egebevoksninger udgøres af dels ret unge, endnu rækkestillede bevoksninger, dels ældre bevoksninger (80-100 år) med rig og veludviklet underskov og busklag. Der sker p.t. udtynding af underskoven.



Urtelaget er stedvist veludviklet med forekomst af Mose-Bunke, Skov-Star, Akselblomstret Star, Almindelig Hunde-Kvik, Krybende Læbeløs, Lund-Fladstjerne, og stedvist ses den halvsjældne Lådden Perikon. Ikke sjældent forekommer Avnbøg i underskoven. Skovtypen kan karakteriseres som habitatnaturtype 9160, "Egeblandskov på middelfugtig bund".

Bøgebevoksningerne varierer ligeledes i alder og alderssammensætning inden for bevoksningerne. Urtelaget er generelt dårligt udviklet pga. overvejende dårlig lystilgang. Hyppigt ses Skovmærke, Almindelig Hunde-Kvik, Lund-Fladstjerne og Hvid Anemone. Skovtypen kan karakteriseres som 9130, "Bøgeskov på muld". Depositionen på den nærmeste del af Sofien-dal Hestehave er beregnet til 1,1 kg N/ha/år.

Haslev Orned rummer, i den del, der ligger nærmest anlægget, overvejende nåletræskulturer, der i retning mod anlægget er beliggende inden for en relativt smal bræmme af bøge- og egeskov. Skoven er ikke besigtiget i forbindelse med denne ansøgning.

Depositionen på den nærmeste del af Haslev Orned er beregnet til 0,2 kg N/ha/år.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Klit	10-25 (klit 10-20; fugtige klitlavninger 10-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Fersk eng	15-25
Strandeng	30-40
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Tabel 8. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens" bilag 3.

Etablering af dyreholdet på Sofien-dal må ikke medføre, at tilstanden i de beskyttede naturtyper eller ammoniakfølsomme skove påvirkes negativt.

Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merbelastning med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merbelastningen til den nærmeste § 3-beskyttede mose er beregnet til mellem 1,1 kg N/ha/år, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i dette naturområde. Tålegrænsen for de nævnte habitatnaturtyper (6410 og 7230) er 15-25 kg N/ha/år, og da baggrundsbelastningen i kommunen er 13,2 kg N/ha/år vil end ikke den nedre tålegrænse være overskredet.

Hvad angår kategori 3-skovene (Haslev Orned og Sofien-dal Hestehave) vil der ske en overskridelse af naturtypernes nedre tålegrænse på 10 kg N/ha/år. Påvirkningen vurderes ikke at være væsentlig negativ.

## 1.6.2 NATUROMRÅDER BESKYTTET AF § 3 I NATURBESKYTTELSESLOVEN OG SÅRBARE ARTER, HERUNDER BILAG IV-ARTER

En række habitatnaturtyper og § 3-arealer er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger. Tilstanden i naturarealer må ikke ændres uden forudgående dispensation fra kommunen.

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som er særlig strengt beskyttede i deres naturlige udbredelsesområder ifølge direktivets artikel 12. På eller nær anlægget findes med stor sandsynlighed Bilag IV-padderne Springfrø, Spidssnudet Frø og Stor Vandsalamander.

Især de § 3-naturområder og levesteder for Bilag IV-arter, der ligger lige op til anlægget, vil være under direkte påvirkning. Der er i 2014 foretaget besigtigelse af naturområder (vandhuller, enge, moser) indenfor 1000 meter fra anlægget. Vandhuller, der er beliggende i høje rapsmarker, er dog ikke besigtiget, da de ikke har været tilgængelige i perioden for besigtigelser.

### Vandhuller og andre § 3-naturtyper samt levesteder for Bilag IV-padder

Anlægget er beliggende i et område med mange markvandhuller og få andre naturområder, se figur 4. Data fra de vandhuller, der er besigtiget, er oversigtligt sammenfattet i Tabel 9.

De besigtigede vandhuller har gennemgående moderat naturtilstand; primært som følge af skygge eller eutrofiering. Enkelte er habitatnaturtype "Næringsrig sø med flydebladsvegetation" (typekode 3150). Dette er en meget bredt defineret søtype, der inkluderer også eutrofierede vandhuller domineret af arter af Andemad. Ingen af disse registrerede vandhuller er imidlertid næringsbegrænsede.

Af terrestriske naturområder omkring anlægget findes alene det mose- og engområde øst for anlægget, der er omtalt i forbindelse med kategori 3-natur.

Anlægget ligger i et skovrigt område med mange vandhuller. Dette indebærer, at selvom der er intensiv dyrkning af agerjorden, er livsbetingelserne for flere padderarter relativt gode. I 9 ud af 12 besigtigede søer og vandhuller er der fundet ynglende Bilag IV-padder eller lokaliteten er vurderet at være en potentiel ynglebiotop.

Af de besigtigede vandhuller er tre registreret som aktuelle levesteder for Bilag IV-padden Springfrø. Desuden er andre vandhuller registreret som potentielt levested for Springfrø, Stor vandsalamander eller Spidssnudet Frø (se Tabel 9). Tre vandhuller er i så dårlig naturtilstand, at de ikke er vurderet egnede som levested.

I vurderingen af, hvorvidt et givent vandhul eller naturområde vurderes at være potentielt levested for en eller flere Bilag IV-padder er inddraget en række levestedsparametre. Det drejer sig primært om:

- er vandhullet helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet?
- forekommer der lavvandede partier?
- er det massivt eutrofieret?

- forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk?
- er bilag IV-arten udbredt i området?
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden?
- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse?
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrige omkring vandhullet?

Lokali- tets nr.	Natur	Natur- værdi	Springfrø	Stor Vandsa- laman- der	Spidssnu- det Frø	Merbelast- ning kg N/ ha/år
1	Vandhul	2	potentiel			< 0,1
2	Vandhul	3	ej levested			< 0,1
3	Vandhul	ej vur- deret	ej levested			0,1
4	Vandhul	2	potentiel		potentiel	< 0,1
5	Vandhul	2	ynglende		potentiel	ca. 0,1
6	Vandhul	4	ej levested			ca. 0,1
7	Vandhul	2	ynglende	potentiel	potentiel	ca. 0,5
8	Vandhul	3	potentiel	potentiel		ca. 0,5
9	Vandhul	2	ynglende			ca. 0,5
10	Vandhul	3	potentiel	potentiel		<0,5
11	Vandhul	2	potentiel			<0,3
12	Mose, rigkær	2	potentiel		potentiel	0,8

Tabel 9. Besigtigede vandhullers naturværdi, forekomst af Bilag IV-padder mm. På nær lokalitet 3 og 12 er merbelastningen skønnet ud fra andre målinger.

Springfrø er udbredt på Sydsjælland og specielt i områder nær løvskov. I skovrige områder med mange vandhuller eller oversvømmelser kan den optræde endog meget talrigt. Springfrø yngler desuden gerne i markvandhuller, men opholder sig i skov og beplantninger uden for yngletiden.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst.

Spidssnudet Frø er sjælden i områder uden større enge og moser. Den yngler i oversvømmelser på disse i foråret og fouragerer resten af året i naturområderne.

Udover nævnte Bilag IV-padder er der ved besigtigelserne registreret findes Lille Vandsalamander, Grøn Frø og Skrubtudse. Alle padder i Danmark er fredede.

Af øvrige Bilag IV-arter findes i området en række flagermusarter i området; disse er ligeledes på habitatdirektivets Bilag IV. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Faxe Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus /5,8,9/. Alle flagermus i Danmark er fredede og flere arter er tillige rødlistet.

Derudover er kategori 2-overdrevet, der ligger ca. 1,2 km syd for anlægget potentielt levested for Markfirben. Arten er eftersøgt i 2014, men ikke fundet på lokaliteten.

#### Øvrige fredede eller rødlistede arter.

Der er ikke i forbindelse med besigtigelserne af naturområder nær anlægget eller i øvrigt registreret forekomst af andre rødlistede eller fredede arter i området, der kan påvirkes af projektet.

En del naturtyper og en række arter er meget følsomme over for husdyrgødning. Naturtyper og levesteder, der ligger lige op til eller tæt på anlægget, vil især være under direkte påvirkning.

Projektet kan kun godkendes under forudsætning af, at tilstanden i beskyttede naturtyper ikke forringes og af, at der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Vurderingen af de enkelte naturelementer (§ 3-natur og Bilag IV-arter) beskrives nedenfor.

#### § 3-natur og tålegrænser

Påvirkningen af tilstanden i § 3-naturområder kan vurderes ved at undersøge, om naturtypernes tålegrænser for kvælstof overskrides som følge af påvirkning fra ammoniak fra anlægget.

Ingen af de besigtigede vandhuller er kvælstofbegrænsede og der er således ikke nogen nedre tålegrænse for vandhullerne. For de aktuelle typer af enge og moser er tålegrænsen 15-25 kg N/ha/år /1/.

For en del af de vandhuller, der ikke er besigtiget, er der udregnet merdeposition på naturområdet. Disse værdier ligger mellem 0,4 - 0,5 kg N/ha/år. Et enkelt vandhul stik nord for anlægget modtager dog en merbelastning på 1,4 kg N/ha/år.

Det tidlige omtalte værdifulde mose- og engområde øst for anlægget modtager årligt en merbelastning på 1,1 kg N/ha.

Baggrundsbelastningen for Faxe kommune under ét er 13,2 kg N/ha/år. Dette indebærer, at ingen af de § 3-beskyttede naturområder kan forventes at få overskredet deres nedre tålegrænse. Det er sandsynligt, at vandhullet, der modtager 2,4 kg N årligt, ikke vil ændres væsentligt som vandhul betragtet, da det i højere grad vurderes at være fosfor-begrænset.

## Bilag IV-arter

Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitat-bekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

For påvirkning af levesteder for Bilag IV-arter er vurderingen, at levestedet skal påvirkes af en årlig merbelastning større end 1 kg N/ha/år, for at der kan registreres en ændring af levestedet (lokaliteten). Ved påvirkninger på mindre end 1 kg N/ha/år sker der ikke væsentlige negative tilstandsændringer, jf. bilag til Miljøstyrelsens praksisnotat af 8. marts 2010 /12/.

Af de vandhuller, der ikke er besigtiget, modtager kun et vandhul en belastning, der overstiger 1,0 kg N/ha/år. Dette vandhul, der årligt modtager 1,4 kg N/ha/år, er bedømt ud fra luftfoto tilstrækkelig lysåbent til at være potentielt levested for Springfrø og måske Stor Vandsalamander.

Det vurderes, at selvom vandhullet i sig selv ikke vil ændres af den omtalte merpåvirkning på 1,4 kg N/ha/år, vil vandhullet som levested ændre karakter, idet væksten af bredarealer og sumpvegetation vil forøges væsentligt. Dette vil medføre en kraftig skyggevirksomhed i vandhullet og dermed forringelse af vandhullet som ynglelokalitet for padderne.

Hvad angår forekomsten af flagermus i området, vurderes det, at de bygningsmæssige ændringer, der er forbundet med projektet, ikke vil påvirke raste- eller yngleområder for flagermus.

## Natura 2000-områder

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 161, Søer ved Bregentved og Gisselfeld. Det ligger 3,7 km syd for anlægget på Sofiendal (se figur 3). Desuden ligger som nævnt det lille Natura 2000-område nr. 159, Bagholt Mose, ca. 4,2 km nord for anlægget.

De nærmeste Natura 2000-områder er kort beskrevet nedenfor og udpegningsgrundlagene ses i Natura 2000-basisanalyserne /15,17/.

Natura 2000-område	Habitatområde	Fuglebeskyttelsesområde
159, Bagholt Mose	H140	intet

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder.

Bagholt Mose: det lille Natura 2000-område på 13,6 ha udgøres af den fredede Bagholt Mose beliggende i Munkeskov ved Haslev. Mosen har oprindeligt været en tørvedannende mose, men efter tidligere tiders tørvegravning fremstår den i dag som en mosaik af forskellige mosetyper og er levested for en række sjældne planter og dyr. En stor del af mosen udgøres af skovbevokset tørvemose og ellesump, men det er i den arealmæssigt beskedne, lysåbne del, at de største naturværdier findes. Da den tidligere tørvegravning stedvist har blotlagt kalkholdige lag, vokser her planter karakteristiske fra forskellige naturtyper tæt sammen. Den sjældne liden kæruld vokser her i stort antal sammen med bl.a. orkidéer som mygblomst, plettet gøgeurt og hjertelæbe. Mosen er også en vigtig lokalitet for en række sjældne arter af mosser, og kær-gittermos (*Cinclidium stygium*) har sit eneste voksested udenfor Jylland her. Arten kendes i alt fra 4 lokaliteter i landet.

Den skovbevoksede del af Bagholt Mose består overvejende af bevoksninger af rød-el eller dunbirk iblandet tørst, almindelig røn, rødgran og gråpil /15/.

Søerne ved Bregentved og Gisselfeld: Natura 2000-området har et areal på i alt 597 ha fordelt på 5 søer og deres næropland, som hovedsageligt består af landbrugsland og lidt skov. Søerne ligger i et højtliggende moræneområde på hver sin side af et vandskel. Ejlemade sø, Ulse sø og småsøerne omkring Bregentved Gods afvander til Tryggevælde Å, mens Søtorup Sø og Nielstrup Sø afvander til Susåen. Ulse Sø og Søtorup Sø er dybe kildefødte søer opstået som dødishuller, mens Ejlemade og Nielstrup søer er lavvandede med middeldybder på ca. 1 m. Søerne er meget fuglerige og udgør vigtige raste- og yngleområder /17/.

Som konsekvens af afstanden mellem anlægget på Sofiendal og Natura 2000-områderne er der ikke nogen målbar deposition på naturtyper eller arter inden for beskyttelsesområderne.

### Vurdering

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Det er kommunens opfattelse, at Natura 2000-området bør gives den størst mulige beskyttelse, således at yderligere forringelse af naturtypernes bevaringsstatus ikke sker gennem næringspåvirkning fra landbrug. I det aktuelle tilfælde fra næringspåvirkning gennem afdampning af ammoniak fra anlægget på Sofiendal.

Da der ikke er nogen deposition indenfor Natura 2000-områderne, vil der ikke ske nogen væsentlig negativ påvirkning af naturtyper og arter for beskyttelsesområderne.

Samtidigt vurderes det, at etablering af svinebruget ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra anlægget udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen.

Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket af nogen deposition af kvælstof, der hidrører fra anlægget.

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	(kg N/ha/år):		(kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Haslev Orned - skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,0	0,2
Sofiedal hestehave - skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,1	0,0	1,1
Sø 3	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,5	0,0	0,5
Sø 2	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,4	0,0	0,4
Sø 1	Kategori 3	Ansøger	0	V	1,4	0,0	1,4
Mose - sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Mose - øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	1,1	0,0	1,1
Overdrev syd	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,1
Overdrev - syd	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev - Nord	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Torup Sø - ikke kat 1	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Sjølte strandhuse - syd	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Skov - nord	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

### 1.6.3 LUGTGENEAFSTANDE OG LUGTEMISSION

Lugtgenekriterierne er overholdt til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig. Beregningerne er foretaget i [www.husdyrgodkendelse.dk](http://www.husdyrgodkendelse.dk).

På baggrund af den beregnede lugtemission og en generel god oprydning samt høj hygiejne på ejendommen, vurderes det, at der ikke vil være væsentlige lugtgener ved naboer fra husdyrbruget.

De væsentligste lugtgener i forbindelse med svineproduktion forekommer i varme vindstille perioder, hvor ventilationsluft fra stalden giver anledning til lugt og i forbindelse med pumpning, omrøring og udkørsel af gylle.














Der er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen opsat 3 genekriterier i forhold til lugtemission fra husdyrproduktionens anlæg. I ansøgningssystemet er beregnet en teoretisk geneafstanden for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse i landzone og enkelt beboelse i landzone. Naboejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

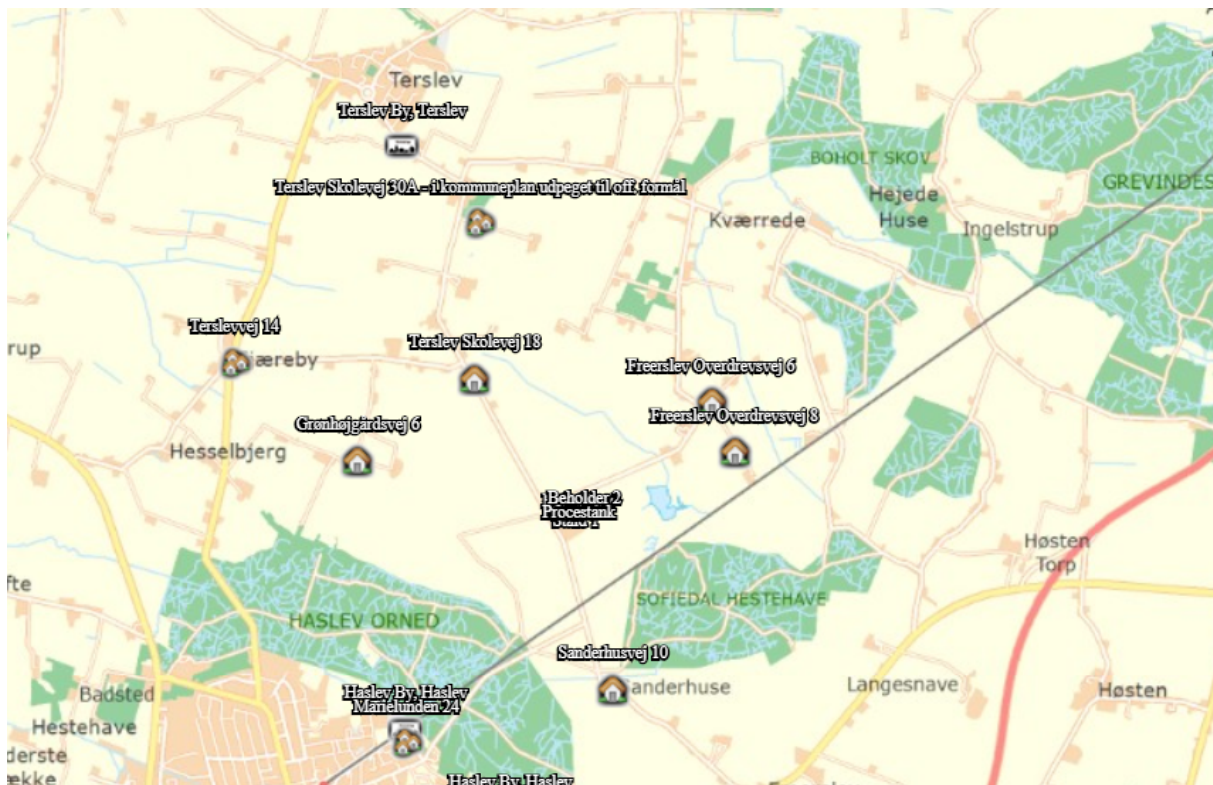
Geneafstanden er den minimumsafstand der skal være fra et anlæg til beboelse uden genekriteriet overskrides. Indeholdt i udregningen er blandt andet anlæggets beliggenhed, husdyrtype, data for fremherskende vindretning og hastighed mv.

Beregninger fra Husdyrgodkendelse.dk er vist nedenfor.



## Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Freerslev Overdrevsvej 6	0	NY	583,8	583,8	1276,6	Ja
 Freerslev Overdrevsvej 8	0	NY	583,8	583,8	1247,3	Ja
 Grønhøjgårdsvej 6	0	NY	583,8	583,8	1602,4	Ja
 Sanderhusvej 10	0	NY	583,8	467	1296,1	Ja
 Terslev Skolevej 18	0	NY	583,8	583,8	1209	Ja
 Marielunden 24	0	NY	1074,3	966,9	2042,7	Ja
 Terslev Skolevej 30A - i kommunepl...	0	NY	1074,3	1074,3	2201,6	Ja
 Terslevvej 14	0	NY	1074,3	1074,3	2677	Ja
 Algestrup By, Sædder	0	NY	1372,3	1372,3	6010,4	Ja
 Dalby-Borup By, Sdr. Dalby	0	NY	1372,3	1303,7	5113,4	Ja
 Haslev By, Haslev	0	NY	1372,3	1303,7	1970,5	Ja
 Haslev By, Haslev	0	NY	1372,3	1303,7	2245,5	Ja
 Terslev By, Terslev	0	NY	1372,3	1372,3	2920	Ja



### **Lugtkilder - staldluft**

Ventilationsluften fra staldene medbringer en given mængde lugt. I staldene mindskes lugten ved, at der jævnligt rengøres, samt at der er overbrusning. Derudover vil samtlige ventilationsafkast blive rengjort ved vask af staldene.

Da ventilationsafkastene er placeret minimum 1 meter over tagfladen, bliver luften opblandet og fortyndet inden den falder ned omkring staldanlægget. Der er påsat smelfighters, hvilket reducerer lugtgenafstandene med 51 pct.

### **Lugtkilder - husdyrgødning**

Der vil være lugtgener i forbindelse med omrøring af gyllen umiddelbart før udbringning, samt ved udbringning af gylle. Generne vil være begrænset til en forholdsvis kort periode.

Udbringningen vil være begrænset til få dage om året og arbejdet foretages så vidt det er muligt indenfor normal arbejdstid.

Ved udbringning af gylle tages der hensyn til naboer.

Udbringning af gyllen foretages primært med slangeudlægger i veletableret afgrøde, men en del af gyllen nedfældes eller nedpløjes/nedharves forud for etablering af vinterraps og vårsæd for at minimere lugtgener og mindske ammoniakfordampningen.

Pumpning og håndtering af gylle i øvrigt foregår altid indenfor normal arbejdstid.

## 1.7 ØVRIGE EMISSIONER OG GENE BEGRÆNSEDE FORANSTALTNINGER

### 1.7.1 STØJ

---

På ejendommen kommer der bl.a. støj fra staldventilation, indblæsning af foder i silo, brug af kompressor og traktor-/lastbiltransport.

Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Da naboer er placeret mere end 100 m fra staldene vurderes det, at disse ikke vil blive generet af støj fra ejendommen.

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder, gylletransport, levering og afhentning af svin samt afhentning af døde dyr. Herudover vil der være transporter med traktor ved udbringning af gylle og andet markarbejde.

Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå støjgene fra transporterne.

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med levering og afhentning af dyr, foder og husdyrgødning.

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderes det, at omkringboende ikke vil blive generet af støj fra husdyrbruget.

### 1.7.2 LYS I STALDENE OG UDENDØRSLYS

---

Der vil ikke være gener fra staldenes indendørs belysning, da lyset kun vil være kortvarig tændt om natten i forbindelse med fodring.

Der er udendørsbelysning ved indgangen til stalden. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

På grund af ejendommens beliggenhed og brug af kunstigt lys vurderes det, at omkringboende og trafikanter ikke vil blive generet eller påvirket negativt af lys fra ejendommen.

Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af tidsur. Der er lys i staldene i ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 6 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet kan dog variere. Mht. lys i staldene er det et todelt system, dvs. i dagtimerne reguleres lysstyrken efter dy-

renes behov, og når der er medarbejdere i stalden, kan der tændes ekstra lys. Om natten er lyset slukket.

Det vurderes, at belysning vil kunne ses, men ikke være til væsentlig gene for omboende.

### 1.7.3 FLUER OG SKADEDYR

---

Generelt vil ansøger være opmærksom på bekæmpelse af skadedyr. Der sørges for at opretholde god hygiejne i staldbygninger m.v. på ejendommen for at minimere fluegenerne. Driftsbygningerne holdes løbende rene og pæne.

Der vil blive anvendt rovfluer i staldene til bekæmpelse af almindelige fluer.

Skadedyr bekæmpes generelt i henhold til gældende retningslinjer på området (Institut for Agroøkologi, Århus Universitet). Specifikt mod rottebekæmpelse på ejendommen vil der blive indgået en aftale om forebyggende bekæmpelse med firmaet Anticimex, som opsætter rottekasser. Korn opbevares i lukkede metalsiloer.

### 1.7.4 STØV FRA STALDE OG FODER

---

Der vil være støv fra dyrene, dog ikke i et omfang, så det opleves udenfor staldene. Støvet minimeres som følge af omhyggeligt management og hygiejne.

Der vil ikke være støvgener i forbindelse med daglig håndtering af foder, da det foregår i et lukket system.

I forbindelse med høst og indblæsning af korn i siloen, kan der forekomme støvgener. Pga. afstanden til nærmeste nabo vurderes det, at naboer ikke vil opleve gener i forbindelse med støv ved høst.

### 1.7.5 RENGØRING

---

Staldene rengøres efter hvert hold, hvilket vil sige ca. hver 3 mdr. Stalden iblødsættes og nedvaskes med højtryksvasker.

### 1.7.6 SPILDEVAND OG VANDFORBRUG

---

Spildevand fra ansøgt produktionen udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og fra drikkevandsspild. Spildevandet ledes til gyllebeholder.

Der udledes ikke spildevand, der kræver myndighedernes tilladelse.

Vand anvendes primært til drikkevand til dyrene og vask af stalde. Ved løbende reovering og reparation vil der være fokus på at vælge løsninger der minimerer vandforbruget og vandspild f.eks. drikkesystemer.

### 1.7.7 ENERGIFORBRUG OG VENTILATION

---

Der anvendes energi til ventilation, fodring, lys mv. Ved løbende reovering og reparation vil der være fokus på at vælge løsninger der minimerer energiforbruget f.eks. energibesparende lyskilder mv.

Lyset i staldene styres efter timer.

Al ventilation sker ved et computerstyret temperaturreguleret styringssystem, der sikrer, at ventilationen kører optimalt både med hensyn til temperatur og fugt i staldene, og i forhold til elforbruget. Hyppig rengøring af ventilationsafkastene, nedsætter energiforbruget betragteligt.

### 1.7.8 OPBEVARINGSKAPACITET OG GYLLEHÅNTERING

Gylle opbevares i fortank og i tre gyllebeholder med overdækning.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

Gyllebeholderne er stabile beholdere, lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.

En gang årligt tømmes gyllebeholderne, hvorved gyllebeholderne visuelt kan kontrolleres for evt skader.

Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder at beholderne hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Der er ingen stationære pumper, hvilket fjerner risikoen for tab af gylle til miljøet.

### 1.7.9 AFFALD OG KEMIKALIER

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, udviklet til formålet.

Brændbart affald i form af plastik, papirsække, aftørningspapir og tom rengjort emballage bliver opsamlet i container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller til kommunalgenbrugsplads.

Jern og metal afhændes til produkthandler og glas m.m. bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller til kommunalgenbrugsplads.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder, indleveres på genbrugsplads eller sendes med dyrlægen retur.

Alle kemikalier (vedr. rengøring og medicin) opbevares i aflåst rum uden afløb.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Mgd./år	EAK-kode	ISAG-kode
Spraydåser	Container	Firma der indgår aftale med	Ca. 100 stk.	16.05.04	23.00
Kanyler i særlig beholder	Plastbeholder (kanyleboks)	Firma der indgår aftale med	Ca. 2-3 bokse	18.02.02	05.13

Tom emballage (papir/pap)	Container	Firma der indgås aftale med	Ca. 300 kg	18.02.08	05.13
Tom emballage (plast)	Container	Firma der indgås aftale med	Ca. 300 kg	15.01.01	50.00
Lysstofrør og elsparepærer	Lille container	Firma der indgås aftale med	Ca. 20-30 stk.	15.01.02	52.00
Tomme medicinflasker	Medicinskab i forbindelse med mand-skabsfaciliteter	Firma der indgås aftale med	Ca. 20	18.02.02	05.13

: Affaldsoversigt.

Containere tømmes efter en fast aftaleordning med et godkendt firma.

#### 1.7.10 TRANSPORTER TIL OG FRA EJENDOMMEN

##### **Til- og frakørselsforhold**

Transport til og fra anlægget vil ske via eksisterende markvej til Freerslev Overdrevsvej og derfra videre til Terslev Skolevej. Transport igennem tæt bebyggelse forekommer ikke.

Art	Antal transporter/år	Tidspunkt
Smågrise, levering	Ca. 52	06-18
Slagtesvin, afhentning	Ca. 156, svarende til 3 om	02-07
Døde dyr	Ca. 55	07-17
Diverse (fragtmand, brændstof m.v.)	Ca. 12	07-16
Råvarer til foder	Ca. 250	Primært 7-17 men levering af korn kan forekomme hele døgnet i høstperioden
Afhentning af husdyrgødning (Lastbil)*	Ca. 500	07-17
Halm	Ca. 50	Hele døgnet
<b>Antal transporter i alt pr. år.</b>	<b>1.075</b>	

Transporter til/fra ejendommen.

Der vil til anlægget samlet set komme op til 1.075 transporter pr. år. Transporter foregår primært inden for normal arbejdstid, dog kan afhentning af slagtesvin til slagteri ske i fra 02.00-07.00, og i høstperioden vil transporter med korn kunne forekomme hele døgnet.

### **Transporter**

Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med smågrise fra anden ejendom, slagtesvin til slagtning, husdyrgødning, korn og foder. Transporterne med husdyrgødning og korn er sæsonbetinget, mens levering/afhentning af smågrise/slagtesvin sker 1-2 gange ugentligt.

På dage med gyllekørsel og kornkørsel er der en rimelig stor trafik med deraf følgende støjgener. Det tilstræbes at kørslen bliver holdt på hverdage i normal arbejdstid, men i højsæsonen vil der være øget trafik på - og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Gyllen transporteres med traktor og gyllevogn ud til udbringningsarealerne. Transportveje er indtegnet i bilag.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06-18, dog kan kørsler med levende dyr ske tidligere. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt.

Der vil til anlægget samlet set komme op til 1.075 transporter pr. år. Transporter foregår primært inden for normal arbejdstid, dog kan afhentning af slagtesvin til slagteri ske i fra 02.00-07.00, og i høstperioden vil transporter med korn kunne forekomme hele døgnet.

Det vurderes, at omfanget af transporter ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området.

## **1.8 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION**

På ejendommen påtænker ansøger følgende egenkontrol af produktionen:

- ❖ Alle dyr tilses minimum en gang dagligt og alle regler vedr. dyrevelfærd opfyldes.
- ❖ Staldene, inkl. mekanisk udstyr, kontrolleres dagligt, og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service.
- ❖ Der er serviceaftale med leverandør af ventilationsanlæg.
- ❖ Der føres logbog over gyllebeholdernes (uden teltoverdækning) flydelag og alle gyllebeholderne er tilmeldt de lovpligtige 10-årige beholderkontrol.
- ❖ Den daglige drift af ejendommen drives efter principperne "Godt Landmandskab", således anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.
- ❖ Der er en sundhedsaftale med dyrlæge, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning.
- ❖ Der tages i videst muligt omfang hensyn til naboer i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.
- ❖ Personalet på ejendommen bliver løbende efteruddannet.
- ❖ Foder tilpasses dyrenes behov og sundhed.
- ❖ Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof.

- ❖ Al produktion tilrettelægges således at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.
- ❖ Rengøring i og omkring bygningerne og silo, foretages jævnlige, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcepild eller punktforurening.

### 1.8.1 DOKUMENTATION:

---

For at kunne dokumentere at miljøgodkendelsen og lovgivningen overholdes er/bliver følgende til rådighed på kommunens forlangende:

- Foderplaner
- Markplaner, gødningsplaner og sprøjteplaner
- Slagterifregninger
- CHR-registreringer
- Registrering af årligt forbrug af el og vand
- Beredskabsplan
- 5/10 års beholderkontrol og logbøger over flydelag





## 1.9 BAT-EMISSIONSNIVEAU, AMMONIAK

BAT-kravet for ammoniakemissionen fra husdyrbruget er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Af nedenstående fremgår det, at BAT niveauet er overholdt.

Af nedenstående skærmpoint fra den gældende miljøgodkendelse er BAT beregnet til 4.861 kg N.

På baggrund heraf vurderes det, at BAT for staldanlægget er overholdt.

*Skærmpoint af BAT beregning fra Hudyrgodkendelse.dk:*

Samlet BAT beregning  			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH <sub>3</sub> -N /år)	4138	361	4499
Faktisk emission (kg NH <sub>3</sub> -N /år)	4138	361	4499
Forskel (kg NH <sub>3</sub> -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

## 1.9.1 TEKNOLOGIER OG TIL- OG FRAVALG AF TEKNOLOGI

---

Bedriftens ansvarlige har fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, og dermed tab af ammoniak til omgivelserne, samt til dyrenes velfærd.

Bedriften og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter.

Sl.svinestalden er indrettet med delvis fast gulv. Der anvendes overbrusning af gødearealet, så det renholdes og så ammoniak- og lugtemissionen reduceres.

Stalden er indrettet, så der kan rengøres efter hvert hold og derved nedsætte risikoen for sygdomme, nedsætte lugt fra staldene og mindske støvet i stalden for både dyr og mennesker.

Håndteringen af gylle er med træk og slip. Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem. Pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid.

### 1.9.1.1.1 Teknologiblade

Til sl.svin findes følgende teknologiblade:

- ❖ Luftrensning
- ❖ Delvist fast gulv
- ❖ Køling af gylle i svinestalde
- ❖ Svovlsyrebehandling af gylle

### 1.9.1.1.2 Valg af teknologi

- ❖ Der er allerede i nudrift valgt forsuring med smelfighter til reduktion af ammoniak og lugt
- ❖ Der er valgt delvis fast gulv både i staldene. Herved mindskes ammoniakfordampningen og lugtemissionen fra staldanlægget.

### 1.9.1.1.3 Fravalg af teknologi

- ❖ Luftrensning, da der er valgt en anden teknologi som er forsuring med smelfighter

### 1.9.2 BAT DAGLIG DRIFT

---

Bedriftens ansvarlige har fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, og dermed tab af ammoniak til omgivelserne, samt til dyrenes velfærd.

Bedriften og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter.

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Dette søges opnået ved bl.a. at reduceret vand- og energiforbrug og ved reduktion af ammoniakfordampning fra staldene og lager.

Ansøger vurderer, at det er BAT at monitorere følgende procesparametre mindst en gang om året:

- ❖ Vandforbrug
- ❖ Energiforbrug
- ❖ Brændstofforbrug
- ❖ Antallet af indgående og udgående dyr, herunder fødsler og dødsfald, hvor dette er relevant
- ❖ Foderforbrug
- ❖ Gødningsproduktion

### 1.9.3 BAT FODRING

---

Foderplaner laves i samarbejde med en produktionsrådgiver med henblik på at opnå den mest optimale fodring af svinene og undgå overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttede næringsstoffer i gyllen.

På ejendommen benyttes fasefodring og der anvendes fytase i foderet for udnyttelse af fosfor.

Det vurderes at BAT for foder er opfyldt på ejendommen.

### 1.9.4 BAT OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING

---

- ❖ Gyllen opbevares i beholder, der har teltoverdækning.
- ❖ Der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen/andre ejendomme, således at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde.
- ❖ Gyllen opbevares i stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger.
- ❖ Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- ❖ Gyllebeholdere tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.
- ❖ Gylle kun omrøres umiddelbart før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken.
- ❖ Gyllebeholdere er underlagt 10-års beholderkontrol og er under dagligt opsyn.
- ❖ Der foretages løbende eftersyn og vedligeholdelse af gyllebeholdere.
- ❖ Gylle suges fra de eksisterende beholdere og op i gyllevognen ved hjælp af en sugekran, der er påmonteret på gyllevognen. Sugekran minimerer risikoen for eventuelle uheld eller spild i forbindelse med påfyldningen af gyllevognen.

Det vurderes, at BAT for opbevaring af husdyrgødning er opfyldt på ejendommen.

## **1.10 FOREBYGGELSE AF UHELD**

### **1.10.1.1.1 Beredskabsplan**

På ejendommen er der udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver, hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer.

### **1.10.1.1.2 Redegørelse for uheld**

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af diesellole.

### **1.10.1.1.3 Uheld med gylle**

I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet. Herfra kan det suges op og fjernes. Da gyllen kan suges op, vurderes det at der ikke er fare for forurening af grundvandet.

### **1.10.1.1.4 Døde dyr**

Døde dyr opbevares i container eller under kadaverkapsler udviklet til formålet. Derved undgås uhygiejniske forhold, og at der kan observeres døde dyr af forbipasserende. Desuden kan ræve, hunde og vilde katte ikke komme til de døde dyr.

### **1.10.1.1.5 Minimering af risiko for uheld**

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af kemikalier, gylle, olie mv. Ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilken har en fast plads på staldkontoret.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

En gang årligt tømmes gyllebeholderen, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages desuden lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderen hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Dieseltankene er hævet over jorden og placeret, hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tanken udskiftes i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens sløjfningsterminer.

### **1.10.1.1.6 Minimering af skadevirkninger af evt. uheld**

Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen forventes skadevirkninger ved evt. uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

## 1.10.2 MANAGEMENT

---

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Dette søges opnået ved reduceret vand- og energiforbrug og ved reduktion af ammoniakfordampning fra staldene.

Der foretages daglige tilsyn af bedriften og løbende vedligeholdelse af anlægget.

Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Logistikken i forbindelse med fodring og håndtering af dyr, er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer.

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnlige, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressourcspild eller uhygiejniske forhold.

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Affald bortskaffes, så vidt muligt, til genbrug.

Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning med dyrlæge og der er 4-6 årlige besøg af dyrlægen, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Herudover er der diverse rådgivningsbesøg.

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse og medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket vilkår der er stillet til driften i den forbindelse. Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.

Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof og produktionen tilrettelægges således, at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

## 1.10.3 BEREDSKABSPLAN

---

I forbindelse med miljøgodkendelsen udarbejdes en beredskabsplan, der beskriver, hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer.

Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen forventes skadevirkninger ved evt. uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

Ejer og andre med fast adgang til bedriften er/bliver vejledt i beredskabsplanen, hvilken får en fast plads på staldkontoret. Beredskabsplan, der beskriver, hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer.

## 1.10.4 REDEGØRELSE FOR UHELD

---

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af dieselolie.

### 1.10.5 UHELD MED GYLLE

---

I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet, i dette tilfælde vil gylle løbe mod det laveste områder omkring tankene. Herfra kan det suges op og fjernes. Maskinstation vil blive kontaktet, og der kan dæmmes op med jord eller lignende.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

En gang årligt tømmes gyllebeholderen, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages desuden lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderne hvert 5/10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

### 1.10.6 DØDE DYR

---

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, udviklet til formålet. DAKA (el. lign) tilkaldes efter behov. Derved undgås uhygiejniske forhold og at der kan observeres døde dyr af forbipasserende. Desuden kan ræve, hunde og vilde katte ikke komme til de døde dyr.

### 1.10.7 STRØMSVIGT

---

Ved længerevarende strømsvigt vil energiforsyningsgesellschaften blive kontaktet. Der er nødopluk i staldene, og alarmer der straks påkalder en medarbejder.

### 1.10.8 BRAND

---

Ved brand tilkaldes brandvæsnet.

Der er opsat pulverslukkere strategiske steder på ejendommen, og desuden er der opsat røgdetektorer på loftet, der giver alarm til staldens øvrige alarmsystem. Der iværksættes slukningsarbejde i det omfang det er forsvarligt. Dyr forsøges reddet ud.

## **1.11 HUSDYRBRUGETS OPHØR**

Ved husdyrbrugets ophør, rengøres stalde- og gødningsopbevaringsanlæg. Evt. nedbrydning af stalde og fortank/gyllebeholder vil ske i henhold til gældende regler.

Der er ikke truffet foranstaltninger for forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør, da virksomheden ikke forventes lukket. Desuden vil en evt. forurening kun kunne stamme fra håndtering af gylle. Eftersom dette er lagt i faste rammer, anses det ikke for hensigtsmæssigt at foretage yderlige.



## 1.12 GENERELLE VIRKNINGER

### 1.12.1 GRÆNSEOVERSKRIDENDE VIRKNINGER PÅ MILJØET

---

Det vurderes, at der ingen grænseoverskridende virkninger er fra husdyrbruget. Det vurderes, at der ikke vil være luftbåren forurening eller gener, der vil kunne påvirke nabolande.

### 1.12.2 BEFOLKNINGEN OG MENNESKERS SUNDHED

---

Husdyrproduktionen på ejendommen overholder alle lovens fastsatte krav i forhold afstands-krav og lugtgener til naboer, hvorfor det ikke forventes, at omkringboende bliver væsentligt generet af lugt fra husdyrproduktionen.

Støvgener minimeres ved at foderet håndteres i lukkede systemer og ved fornuftig håndtering af halm ved strøning, hvorfor det ikke forventes at omkringboende bliver væsentligt generet af støv fra husdyrproduktionen.

De fastsatte grænser for støjgener overholdes dag og nat, ved hensynsfuld kørsel med transporter og ved kørsel med hovedparten af transporterne indenfor almindelig arbejdstid minimeres støjgenerne, hvorfor det ikke forventes at omkringboende bliver væsentligt generet af støj fra husdyrproduktionen.

Der holdes generelt en god hygiejne og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af rotter og mus samt mulighederne for udklækning af fluelarver minimeres, hvorfor det ikke forventes at omkringboende er væsentligt generet af skadedyr fra husdyrbruget.

### 1.12.3 BIOLOGISK MANGFOLDIGHED I FORHOLD TIL KATEGORI 1- OG 2-NATUR SAMT BILAG IV-ARTER

---

Ammoniakfordampningen fra husdyrbruget overholder alle lovens afskæringskriterier for ammoniakdeposition til kategori 1, 2- og 3 natur. Tilstanden af nærmeste kategori 1 naturområder forventes derfor ikke ændret af ammoniakfordampningen fra husdyrproduktionen på ejendommen.

Eventuelle levesteder for bilag IV-dyrearter i området forventes ligeledes ikke at blive påvirket af husdyrproduktionen på ejendommen.

### 1.12.4 JORDAREALER, JORDBUND, VAND, LUFT OG KLIMA

---

Udbringning af husdyrgødning fra gården reguleres af generel lovgivning for udbringning af husdyrgødning.

Generelt er markdriften omfattet af regulering mht. næringsstofftilførsel og sædskifte, hvilket har positiv betydning for jordens frugtbarhed og udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet.

Det forventes ikke, at projektet har negativ indvirkning på luft eller klima.

### 1.12.5 MATERIELLE GODER, KULTURARV OG LANDSKABET

---

Der er taget højde for påvirkningen af materielle goder, kulturarv og landskabet. Det vurderes, at ingen af disse tre parametre vil blive påvirket væsentligt i forbindelse med opførslen af byggeriet.